

POSTANOWIENIE

22 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 22 maja 2024 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa K. F.

przeciwko J. F.

o rozwiązanie związku małżeńskiego przez rozwód,

na skutek wystąpienia przez Sąd Okręgowy w Zielonej Górze

postanowieniem z 23 kwietnia 2024 r., I 2 C 682/23,

o oznaczenie sądu właściwego,

odmawia oznaczenia sądu.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 23 kwietnia 2024 r. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze zwrócił się do Sądu Najwyższego na podstawie art. 45 k.p.c. o oznaczenie sądu do rozpoznania sprawy z powództwa K. F. przeciwko J. F. o rozwód. Sąd nie uzasadnił swojego stanowiska.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie o rozwód właściwość miejscową należy ustalić zgodnie z art. 41 k.p.c. Stanowi on, że powództwo ze stosunku małżeństwa wytacza się wyłącznie przed sądem, w którego okręgu małżonkowie mieli ostatnie wspólne miejsce zamieszkania, jeżeli choć jedno z nich w tym okręgu ma jeszcze miejsce zamieszkania lub zwykłego pobytu. Z braku takiej podstawy wyłącznie właściwy jest

sąd miejsca zamieszkania strony pozwanej, a jeżeli i tej podstawy nie ma – sąd miejsca zamieszkania powoda.

Oznaczenie przez Sąd Najwyższy, w trybie art. 45 k.p.c., sądu właściwego do rozpoznania powództwa będzie uzasadnione dopiero w razie jednoznacznego stwierdzenia, że nie jest możliwe ustalenie właściwości miejscowej sądu na podstawie art. 41 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 26 stycznia 2022 r., III CO 125/22). Brak uzasadnienia wydanego postanowienia w okolicznościach sprawy uniemożliwia weryfikację tej przesłanki, a w orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wyrażane było stanowisko, zgodnie z którym wystąpienie o oznaczenie sądu właściwego zawsze wymaga uzasadnienia (zob. np. postanowienia: z 29 maja 2018 r., III CO 56/18, OSNC-ZD 2019, nr B, poz. 25; z 26 października 2023 r., III CO 557/23, i z 31 stycznia 2024 r., III CO 79/24).

Jeżeli nawet uznać wskazane stanowisko za zbyt rygorystyczne, to w każdym razie uzasadnienie jest niezbędne w sytuacji, gdy z akt sprawy nie da się jednoznacznie wywieść występowania przesłanek oznaczenia sądu właściwego. Taka sytuacja występuje w niniejszej sprawie. W pozwie powód wskazał miejsca zamieszkania obu stron na terenie Polski w okręgu Sądu Okręgowego w Zielonej Górze. W piśmie procesowym z 20 marca 2024 r. powód nadal twierdzi, że jego miejscem zamieszkania jest miejscowość znajdująca się w okręgu tego Sądu, podając jednocześnie, że ostatnie wspólne miejsce zamieszkania małżonków na terenie Polski znajdowało się obszarze właściwości Sądu Okręgowego w Zielonej Górze. W tym stanie rzeczy Sąd występujący z wnioskiem powinien wskazać, dlaczego, w jego ocenie, nie można ustalić właściwości miejscowej sądu na podstawie art. 41 k.p.c.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[SOP]

[ms]

